

Juul:

Det Lovforslag, som nu er til Behandling, finder jeg vel motiveret i de faktiske Forhold. Privatbanernes Betydning er jo ikke begrænset til de Egne, Privatbanerne er bygget i, de har Værdi for hele Samfundet, og denne Samfundsværdi har været stærkt stigende nu under Krigen, og den er fremdeles betydelig. Ikke mindst for Transporten af indenlandsk Brændsel, Tørv og Brunkul, vilde det have været noget nær en Katastrofe, om vi ikke havde haft Privatbanerne i de Aar, da Landets Erhvervsliv var afhængigt af indenlandsk Brændsel og Privatfolk Landet over har været henvist til at benytte det. Der er derfor Grund til at paaskønne, at Kommunerne i de Omraader, hvor Privatbanerne er anlagt, har opretholdt disse Baner gennem Aarene til Trods for, at der har maattet ofres betydelige Beløb til Dækning af Driftsunderskuddene. Det er jo noget af et Privilegium at bo i Nærheden af en Statsbane. De Beboere, der bor i de statsbane-løse Egne, har maattet betale for at opnaa en tilsvarende Stilling. Der er derfor ogsaa god Grund til nu fra Statens Side at yde en Hjælp til Istandsættelse og Modernisering af Privatbanerne, saa de fremdeles kan udføre de transportmæssige Opgaver, der kommer til at ligge for, og optage Konkurrencen med andre Befordringsmidler, naar det igen bliver aktuelt.

Det Beløb, der tænkes anvendt, er af Ministeren anslaaet til 50 Mill. Kr., og af de 50 Mill. Kr. regnes der med et Tilskud fra Staten paa 27 Mill. Kr. Det vil med andre Ord sige, at der bliver 23 Mill. Kr. til Banerne og Kommunerne. Det kan være et Spørgsmaal, om denne Fordeling af Udgifterne er den rigtige. Det kan der forhaabentlig tales om i et Udvalg. Det kunde i hvert Tilfælde have været rart nok for de paagældende Privatbaner, om de kunde have bevaret en Del af de Fonds, som de i Tidens Løb har oparbejdet, til Hjælp til Dækning af senere Driftsunderskud. Man maa jo i denne Forbindelse huske paa, at Kommunerne i mange Aar hvert eneste Aar maatte betale Banernes Driftsunderskud, og det var ikke rart at komme ud for den Situation i alt for høj Grad i Fremtiden. Man kan vel ogsaa sige, at det er urimeligt, om de enkelte Kommuner skal yde store Bidrag til at opretholde disse Baner, som hele Samfundet er saa stærkt interesseret i.

Med Hensyn til det Udvalg, som ifølge

§ 4 i Lovforslaget tænkes nedsat, forekommer det mig, at der er taget lovlig lidt Hensyn til de Kommuner, som skal udrede en Del af Udgifterne. Jeg vil mene, at det var rimeligt, at f. Eks. Amtsraadsforeningen, Købstadforeningen og De samvirkende Sogneraadsforeninger fik en Repræsentant i det Udvalg, som skal have med Privatbanernes Forhold at gøre. Om det Spørgsmaal haaber jeg, at Ministeren vil være villig til Forhandling i Udvalget.

Angaaende § 6, hvori det bestemmes, at en Kommune, som ikke er villig til at deltage i Moderniseringsudgifterne, kan tvinges dertil, maa jeg have den Opfattelse, at det naturligvis ikke kan være saadan, at en enkelt Kommune kan frigøre sig, hvor ellers det overvejende Flertal af Kommuner er enige om at gennemføre de paatænkte Foranstaltninger — naar man en Gang har været med i et fælles Foretagende, saa maa den enkelte nødvendigvis bære sin Part af de Forpligtelser, der kan komme til at ligge for —, men jeg maa have min Tvivl om, hvorvidt det vil være rigtigt af Hensyn til Kommunernes Selvbestemmelsesret, at et almindeligt Flertal til enhver Tid skal kunne tvinge et stort Mindretal af Kommunerne ind i økonomiske Forpligtelser, som de paagældende ikke finder det forsvarligt at deltage i.

Jeg haaber, som sagt, at Ministeren vil være forhandlingsvenlig i Udvalget paa de Omraader, jeg her har nævnt, og skal paa mit Partis Vegne anbefale Forslaget til fortsat Behandling i et Udvalg.

Boeck-Hansen:

Vi har fra konservativ Side ikke ringe Sympati for dette Lovforslag. Vi er klar over, at Privatbanerne har meget trænge Kaar, og dertil kommer, at man vel nok som Hovedregel maa sige, at Privatbanerne er meget nødvendige og meget nyttige, og at de i Almindelighed bør opretholdes, og saa er det aabenbart nødvendigt, at deres Drift bliver rationaliseret, at de faar et bedre Materiel og faar deres Anlæg forbedret ganske betydeligt. Det kunde ogsaa godt være, at der paa den anden Side kunde nedlægges nogle af Stationerne, maaske man kunde forringe nogle af de mange, mange Mellemstationer til at være Trinbrætter, eller man kunde maaske afløse dem med automatisk Sikkerhedstjeneste, men det er jo saadanne Detailler, man kan tale om i Udvalget.